

Harry Stam | Raadslid ChristenUnie

Voorzitter,

Bij het zoeken naar antwoorden op de uitdagingen van deze tijd laten we ons als ChristenUnie, als christelijke partij, inspireren door de Bijbel. In de Bijbel gaat het over mensen, over samenleven en ook over de overheid. De Bijbel heeft een bevrijdende boodschap die hoop geeft! Wij geloven daarom dat christelijke uitgangspunten in de politiek relevant zijn voor alle inwoners van Molenlanden. Tegelijkertijd beseffen wij heel goed dat de overheid niet alle vraagstukken gaat oplossen. De samenleving is tenslotte niet maakbaar. Maar de overheid is er volgens de ChristenUnie wel om het zwakke te beschermen en het sterke te reguleren. Dit blijven wij herhalen in elke Algemene Beschouwingen.

Ook in deze coalitieperiode laten wij ons inspireren door een Bijbelwoord. Deze keer uit Jeremia 29:7, waarin staat: Zet je in voor de bloei van de stad waarin je woont, want de bloei van de stad is ook jullie bloei”.

Vanzelfsprekend willen we ook nu het geluid van Christelijk-Sociale politiek stevig laten klinken. U bent niets anders van ons gewend.

We hebben in deze periode onze 3-slag **'Zorgzaam, Bloeien en Groen.'** En daar willen we dit jaar een thema toevoegen. Dat thema is **'SAMEN'!**

Samen als in het 'samen leven met elkaar'. Ik kom daar later in deze Algemene Beschouwingen verder op terug.

Maar eerst alvast één betekenis van Samen, namelijk: het oog hebben voor de minderheid, voor mensen die bijv. een andere mening hebben dan de jouwe. En de vraag is of dat ook nog doorklinkt vandaag de dag. Er lijkt namelijk in Nederland een tendens te zijn dat een mening die niet 'main stream' is, die niet voldoet aan wat in de media doorklinkt, zowel de traditionele als met name ook in de Social Media, weggezet wordt als minderwaardig, niet ertoe doend. Zie bijvoorbeeld de steeds terugkerende discussie of Artikel 23 van de Grondwet, waarin de vrijheid van onderwijs wordt beschermd, volgens een aantal politieke partijen en in hun kielzog vele anderen, zou moeten worden geschrapt als grondrecht. Puur omdat een levensbeschouwing meer en meer gezien wordt als een mening i.p.v. een fundamentele waarde van waaruit mensen leven.

Is die tendens ook waarneembaar in Molenlanden? Maar wij als poldermensen proberen toch juist met alle verschillen die we hebben goed samen te leven? "We slepen met elkaar zandzakken op de dijk" klinkt het dan ook altijd als voorbeeld van de poldermentaliteit tenslotte. Ja, dat klopt, zeker in gevallen van dreigend gevaar kunnen we absoluut op elkaar aan. Maar hoe staat het met het samenleven op een gewone dag? Hoe staat het bijvoorbeeld met ons als gemeenteraad en college, samen het bestuur van de gemeente. Hebben en houden we er een bestuurscultuur op na waarin ook de minderheid écht gehoord wordt, ja zelfs wordt uitgedaagd om haar mening te verkondigen. Ik denk het toch wel en ben hoopvol voorzitter, maar ik wil toch ook wel aangeven dat er heel veel momenten in de raad zijn geweest, waar veel energie werd gestoken om ons unaniem uit te spreken of raadsbrede amendementen te ontwikkelen. Op zichzelf een nobel streven en passend bij onze poldermentaliteit, maar als we daarin doorslaan, dan wordt het op den duur vreemd als je een afwijkende mening hebt. Zijn en blijven we dan ook in staat om elkaar de eigen mening te gunnen? Zijn en blijven we in staat om ruimte te bieden aan het afwijkende geluid? Ik verwacht het, ik hoop het en pleit er in deze Algemene Beschouwingen dan ook voor.

Dan wil ik in dit deel ook iets kwijt over Samen in relatie tot 'Ontzuiling'. Twee weken geleden hebben we als raad en college een mooie sessie gehad over de Toekomstvisie Molenlanden 2050. Een voorbeeld daaruit: Er werd in de sessie opgeschreven 'minder verzuiling meer samen'. Als de inbrenger ervan bedoelt dat de negatieve effecten van de verzuiling dan verdwenen zijn, dan begrijp ik het. Immers, de verzuiling heeft zeker ook de nodige polarisatie teweeggebracht, maar toch ook

heel veel goeds in de zin van saamhorigheid en solidariteit, omdat er binnen de zuilen ook altijd oog is geweest voor wat de minderheid of wat de ander nodig heeft aan waardering, respect, zorg en aandacht.

Laten we dat óók goed voor ogen houden en daarin ook lessen trekken in de onmiskenbare tijd van ontzuiling. Een zorgzame samenleving met daarin ouderen en jongeren die dicht bij elkaar wonen, zorgbehoevenden samen met hen die het omzien naar elkaar daadwerkelijk handen en voeten geven. In gezamenlijkheid wonen en leven dus. Het opkomen voor de kwetsbare mensen en de kwetsbare schepping. Die samenleving, ontdaan van de negatieve effecten van de verzuiling, is er één die we ons als ChristenUnie fractie zeker wensen. Deze vergezichten zijn ook in die sessie naar voren gebracht. Misschien wel de rode draad van de avond. Samen! Ook dat is de wens van de ChristenUnie!

Dan nu onze beschouwing op de Kadernota 2024.

Allereerst willen we het college complementeren met de helderheid van de Kadernota en de financiële doorzichten die het biedt. Maar, voordat ik aanvang met een inhoudelijke reflectie op de Kadernota zelf, wil ik eerst nog even een enkel woord spreken als voorzitter van de Audit Commissie. Die tijd gaat hopelijk niet af van mijn spreektijd voorzitter!

Afgelopen maandag hebben wij als AC o.a. de Kadernota met elkaar besproken. Ons gezamenlijk advies heeft u inmiddels kunnen lezen. Maar wat ook besproken is, ja zelfs met enkele commissieleden en de griffier nog tot een uur na de vergadering, is de kracht en de waarde van de Kadernota als politiek middel in relatie tot de wijze waarop het document inhoud heeft. We komen immers als beginnend Molenlanden van een Kadernota met zeer veel inhoud ('Bijna Begroting') tot inmiddels een 'Begroting light'. Het bevat nog redelijk wat detailuitwerking, Sommige commissieleden gaven aan dat een Perspectiefnota of Kaderbrief wellicht ook goed zou kunnen werken. Als gevolg van die bespreking gaan we ons als AC daarover goed laten informeren en bespreken we dat na de zomer om dan de raad van een goed onderbouwd advies te kunnen voorzien hoe de Kadernota (of hoe die ook gaat heten) een nog effectiever instrument wordt. Ik zie uit naar die bespreking omdat ik in het voorproefje ervan (na de AC vergadering) merkte dat we dan met elkaar ook over de fundamenten van de lokale democratie spraken. Het was een boeiende discussie!

Dan de inhoudelijke reflectie van de ChristenUnie op de voorliggende Kadernota 2024:

- De afname van de Rijksbijdrage op het gemeentefonds (vanaf 2026) werkt door in de Kadernota. Er wordt daarin een taakstelling voorgesteld aangezien er een forse investeringsopgave ligt. Nu een half miljoen bezuinigingen en de jaren era 1 miljoen. Oftewel, na 2026 het Ravijn, zoals dat inmiddels weer wordt genoemd! Een spannende periode die hopelijk van rijkswege nog wordt verzacht door het krachtige signaal wat de VNG aan de minister heeft gegeven. Feit blijft dat we met onze wettelijke verplichtingen al een groot deel van ons budget moeten invullen en de toekomstige opgave rond IHP, accommodaties, riolering, energietransitie en het ondersteunen van onze samenleving steeds nijpender wordt. We hopen en verwachten van ons college dat zij dicht op de bal blijft acteren en, zodra zij een kentering verwacht, ons als raad z.s.m. inlicht. Het oplopen van bewonerslasten en daarmee onze inwoners de dupe laten worden is wel het laatste wat we willen. Blijft u maatregelen zoeken die onze inwoners niet direct raken is onze aansporing!
- Dan in z'n algemeenheid iets over de vraag is of we wel de gemeente zijn die we wilden zijn als één van de grondslagen van de fusie. We zouden o.a. een aantrekkelijke gemeente worden waar mensen ook graag voor zo'n organisatie willen werken. Maar wat zien we: vertrekkende collega's en nauwelijks aan te trekken nieuw personeel. Het college stelt een speciale recruiter voor en ons inziens is dat een goede maatregel. Niet alleen om nieuw personeel te werven, maar ook een kans om collega's te boeien en aan Molenlanden te binden. Het is wel de vraag of ook recruiters ook niet schaars zijn en we dus wellicht te laat zijn met deze maatregel. Wij sporen u aan om deze taak z.s.m. in te vullen! Immers, het uitstellen van de Visie op Bewegen, de Mobiliteitsvisie, Woonzorgvisie, Visie bedrijventerreinen, etc. werken ook meerjarig door. Na de visie komt tenslotte het beleid en daarna pas de verwerking in de uitvoeringsagenda.

- Als we kijken naar 'Een zorgzame samenleving' dan constateren we dat we in het Sociaal Domein de juiste toon te pakken hebben. We zien forse inspanningen en dito resultaten, bijv. in de jeugdzorg met Onze Kinderen Nabij en de aandacht in het actieprogramma Eenzaamheid. Twee voor de ChristenUnie belangrijke onderdelen uit het Koersdocument SD.
- Dan in zijn algemeenheid iets over het wonen en werken waar mensen kunnen bloeien in onze omgeving. We zien dat het voor de gemeente hard werken is om met de beschikbare capaciteit goede resultaten te behalen. Er wordt gebouwd, er wordt gekeken naar stimuleringsinstrumenten, maar is het voldoende om aan de toenemende vraag te voldoen, vooral van senioren die hier willen blijven wonen en voor jongeren die niet willen vertrekken. Kort geleden sprak ik een begin dertiger die inmiddels al weer bijna 10 jaar geleden is vertrokken naar Rotterdam en vroeg haar wat onze dorpen nodig hebben om jongeren in onze dorpen te laten blijven of te laten terugkeren. Ze zei: 'ik denk dat het een kip/ei verhaal is. Omdat er inmiddels al weinig jongeren zijn, helpt dat ook niet de anderen om te blijven of terug te komen.' Voorzitter, als dit één van de redenen is, dan is dat een signaal wat erop wijst dat we misschien al te laat kunnen zijn. Jongeren vertrekken niet alleen meer omdat er geen woning is, maar omdat er inmiddels al heel veel jongeren weg zijn.. Een reden des te meer om in te zetten op starterswoningen!
- Vanuit het motto 'leven op een groene en schone aarde' zien we met name dat de Duurzaamheidsopgave door het college voortvarend wordt opgepakt. Het beleid voor windmolens laat zien dat de wind vanuit een goede hoek waait wat ons betreft. In het kader van opwarming van de aarde, landschapsbeheer, bodemgebruik, voedsel voor de insecten, droogte etc.: blijf als gemeente inzetten op duurzame initiatieven en tegels eruit en planten erin, wadi's met bomen in de nieuw te bouwen wijken. Zon op dak is ook wel een aandachtspunt, mede gezien de reactie op het initiatief om op een parkeerterrein vele panelen neer te leggen. Nu afgewezen, maar zonnepanelen op een parkeerterrein vinden wij in beginsel van een andere orde dan zonneparken in weilanden. Dat is immers de geest die het huidige duurzaamheidsbeleid ademt, dus laten we dat ook laten doorklinken in flankerend beleid.
- Tot slot voorzitter, we hebben veel om dankbaar voor te zijn, we leven immers in een zeer welvarend land. Alleen is de verdeling van die welvaart naar de mening van de ChristenUnie nog steeds niet goed. De kloof tussen rijk en arm blijft groeien, de zorg om onze jongeren in hun eenzaamheid en prestatiedruk is groot. Ouderen voelen zich meer en meer ontheemd in een samenleving die individualiseert en waar de polarisatie toeneemt. De naweeën van Corona die vele mensen nog steeds ervaren. En niet zo heel ver weg leven mensen in oorlogsangst en elders verhongeren mensen. Ook de manier waarop wij als welvarend land onze verantwoordelijkheid nemen in de opvang van vluchtelingen en de manier waarop we met mensen omgaan die door de overheid in de steek gelaten zijn en ga zo maar door. Het is tijd voor een kentering hierin. Toegegeven, vooral in het landelijk beleid, maar laten we onze eigen verantwoordelijkheid daarmee niet afschuiven. Laten we SAMEN leven in een ZORGZAME samenleving, waar mensen kunnen BLOEIEN op een schone en GROENE aarde. Dat is ons verlangen voor Molenlanden, een parel in de Alblasserwaard, een voorbeeld voor heel Nederland.

Voorzitter, als navolgers van Jezus Christus, Wiens Naam wij dankbaar in onze partijnaam dragen, wensen wij het college Gods onmisbare zegen en wijsheid toe bij de nadere uitwerking van deze Kadernota 2024.

Dank u wel.

Met vriendelijke groet,

Harry Stam

Fractievoorzitter ChristenUnie Molenlanden

